

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i teoretisk filosofi

Beslutsfattare	Marie Demker, dekan
Handläggare	Ulrika Josefsson
Beslutsdatum	2022-06-08
Giltighetstid	2022-06-08 - tills vidare
Sammanfattning	I studieplanen beskrivs utbildningens mål, innehåll och examination samt antagning och urval.

Examensbenämning och ämnesbeskrivning

Examen avser doktorsexamen och licentiatexamen i teoretisk filosofi. Den teoretiska filosofin inriktar sig på hur världen är och hur vi kan veta och uttrycka något om det. Den forskning som bedrivs i teoretisk filosofi i Göteborg kan inordnas i tre huvudsakliga grupper: (meta)metafysik, språkfilosofi, och medvetandefilosofi. Metodologiskt har all forskning som bedrivs i ämnet det gemensamt att den kan beskrivas som forskning i analytisk filosofi.

Allmänna nationella mål för doktorsexamen

Enligt examensordningen för doktorsexamen i Högskoleförordningen, Bilaga 2, är målen för doktorsexamen följande:

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet
- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning lämna ett väsentligt bidrag till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med det vetenskapliga samhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att inom såväl forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.
- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Allmänna nationella mål för licentiatexamen

Enligt examensordningen i Högskoleförordningen, Bilaga 2, är målen för licentiatexamen följande:

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.
- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.
- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Ämnesspecifika och kompletterande mål

Vad gäller utbildning på forskarnivå för avläggande av doktorsexamen eller licentiatexamen i teoretisk filosofi vid Göteborgs universitet innebär detta mer specifikt:

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen och licentiatexamen ska doktoranden:

- visa förmåga att arbeta som forskare och lärare i teoretisk filosofi på universitetsnivå; som föreläsare i ämnen av relevans för utbildningen utanför akademien; samt med avancerad informationshantering i form av utrednings-, berednings- och analysarbete, inom både offentlig och privat verksamhet.
- visa förmåga att planera, söka medel för, leda, samt genomföra och slutredovisa egna forskningsprojekt.
- visa förmåga att planera och genomföra kurser på såväl grundläggande som avancerad nivå, inom flera av den teoretiska filosofins områden.

Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

För att antas till utbildningen krävs att den sökande uppfyller kriterier för grundläggande och särskild behörighet i enlighet med vad som anges i Högskoleförordningen, 7 kapitel.

Grundläggande behörighet har, enligt Högskoleförordningen 7 kapitel § 39, den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå, eller
2. fullgjort kursfordringar om 240 högskolepoäng, varav 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

För att antas till utbildning på forskarnivå i teoretisk filosofi krävs utöver grundläggande behörighet:

1. 30 högskolepoäng i teoretisk filosofi på avancerad nivå, varav minst 15 högskolepoäng utgörs av ett självständigt arbete, eller motsvarande kunskaper.
2. sådana kunskaper i svenska och engelska som krävs för att tillgodogöra sig obligatoriska kursmoment samt aktivt delta i seminarier och liknande.

Antagning och urval

Antagning till utbildning på forskarnivå i teoretisk filosofi sker normalt i samband med institutionens utlysning av doktorandanställningar. För antagning fordras att finansieringen av forskarstudierna är säkerställd.

Urval bland sökande ska enligt Högskoleförordningens 7 kapitel ske med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Som grund för detta urval krävs att den sökande bifogar:

- Magister- och/eller masteruppsats i teoretisk filosofi om minst 15 högskolepoäng, eller annat arbete på motsvarande nivå och av motsvarande omfång, som dokumenterar motsvarande kunskaper och färdigheter.
- Kandidatuppsats och/eller andra fördjupningsarbeten författade på fördjupnings- eller avancerad nivå i teoretisk filosofi, eller andra arbeten på motsvarande nivå och av motsvarande omfång, som dokumenterar motsvarande kunskaper och färdigheter.
- Betygsutdrag från utbildning på grund-, fortsättnings-, och avancerad nivå i teoretisk filosofi, eller motsvarande utbildning.
- En projektskiss om maximalt 3000 ord i vilken den sökande anger ett forskningsområde att utveckla under forskarutbildningen, vad forskning på detta område skulle kunna tänkas tillföra forskningsfronten, varför det planerade forskningsprojektet skulle passa på den tilltänkta institutionen, vilka teorier, metoder och material som kan tänkas bli aktuella, samt hur arbetet med projektet skulle läggas upp.
- Referenser och/eller rekommendationsbrev.

De skriftliga arbeten (inklusive projektskissen) som bifogas ansökan bedöms med avseende på följande kvalitetskriterier:

- Adekvat ämnesavgränsning, relevant frågeställning.
- Adekvat disponering av ämnet och strukturering av uppsatsen.
- Adekvat språkbehandling, formalia.
- Vetenskaplig kvalitet.
- Självständighet.

Projektskissen bedöms utöver ovanstående även med avseende på:

- Genomförbarhet inom ramen för en doktorandanställning.
- Möjlighet för institutionen att erbjuda handledare med lämplig kompetens inom ansökans forskningsområde.

Antagning och urval sker med beaktande av institutionens handledningsresurser inom området för doktorandens forskningsinriktning. Antagningen kan förutom granskning av insänd meritering även innefatta intervjuer. Beslut om antagning fattas av prefekten efter beredning på institutionen.

Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildning på forskarnivå i teoretisk filosofi omfattar för doktorsexamen 240 högskolepoäng och för licentiatexamen 120 högskolepoäng.

Utbildning på forskarnivå består dels av kurser, vilka examineras efter hand, dels av eget forskningsarbete vilket ska leda fram till en vetenskaplig avhandling.

Doktoranden ska inom ramen för sin utbildning delta i seminarieverksamhet. Doktoranden ska även delta i institutionens gemensamma verksamheter, om inte särskilda skäl föreligger.

Utbildningen omfattar en kursdel som för doktorsexamen omfattar 60 högskolepoäng och för licentiatexamen 45 högskolepoäng.

Poängen fördelar sig enligt nedanstående. Det närmare innehållet i varje delmoment (med undantag för den obligatoriska kursen i högskolepedagogik) bestäms i samråd mellan doktoranden, dennes handledare, och doktorandexaminatorn. Kursmomenten examineras normalt i mindre delar.

Forskningsinriktad specialisering (30 hp för doktorsexamen/20 hp för licentiatexamen): Momentet innebär en specialisering inom något eller några av den teoretiska filosofins problemområden (alternativt i något eller några av ett eller flera närbesläktade ämnens problemområden), och är ämnat att ge breddade kunskap och fördjupade färdigheter av direkt relevans för doktorandens avhandlingsarbete. Vilka områden som kan tänkas komma på fråga beslutas i samråd med handledare. Specialisering i till den teoretiska filosofin närbesläktade ämnen kan endast ske i de fall kvalificerad examinator finns att tillgå.

Fördjupad allmän orientering (20 hp för doktorsexamen/15 hp för licentiatexamen): Momentet innebär en fördjupad allmän orientering inom några av den teoretiska filosofins problemområden (alternativt i något eller några av ett eller flera till den teoretiska filosofin närbesläktade problemområden) i syfte att ge doktoranden en avancerad allmänbildning i teoretisk filosofi. Ämnen som studeras under denna rubrik får inte vara av direkt relevans för doktorandens avhandlingsarbete.

Pedagogiska och Forskningsinriktade färdigheter (10 hp): Kursen är obligatorisk och består av tre moment:

- (i) Högskolepedagogisk baskurs (5 hp): obligatorisk universitetsgemensam kurs som, om inte särskilda skäl föreligger, bör tas under forskarutbildningens första år.
- (ii) Pedagogisk praktik (2,5 hp): obligatorisk kurs i praktisk pedagogik med särskilt fokus på undervisning i teoretisk filosofi. Innehåller träning i undervisningsplanering, verbal och visuell presentationsteknik, examination, och studenthandledning.
- (iii) Forskningspraktik (2,5 hp): Färdighetstränande moment där kommunikation av egna och andras vetenskapliga resultat i skriftlig och/eller muntlig form, för presentation på seminarium, konferens eller workshop, alternativt för publikation i internationell tidskrift, tränas. Inom ramen för detta moment tränas även doktoranden i författandet av projektansökningar.

Inom ramen för både den pedagogiska och den forskningsinriktade praktiken ((ii) och (iii) ovan) förväntas doktoranden också reflektera över samt inhämta fördjupad kunskap om relevant forsknings- och undervisningsetik. Båda momenten tränar också doktoranden i den s.k. tredje uppgiften – att på ett pedagogiskt och tillgängligt sätt presentera egna och andras forskningsresultat för en intresserad allmänhet.

Om en doktorand önskar tillgodoräkna poäng från tidigare utbildning ska detta särskilt anges i den individuella studieplanen.

Avhandlingen för doktorsexamen omfattar 180 högskolepoäng. Den kan utformas som en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Licentiatuppsats kan ingå som en del i en doktorsavhandling, antingen i omarbetad eller i oförändrad form.

Uppsatsen för licentiatexamen omfattar 75 högskolepoäng.

Doktoranden förväntas avrapportera sitt avhandlingsarbete kontinuerligt. Detta sker i första hand vid något av institutionens seminarier.

Se vidare information i Regler för utbildning på forskarnivå vid Humanistiska fakulteten.

Doktorsavhandlingen försvaras vid en offentlig disputationsakt. Vid bedömningen av avhandlingen tas hänsyn till såväl dess innehåll som till försvaret. Avhandlingen bedöms med något av betygen godkänd och underkänd.

Licentiatuppsats försvaras vid ett offentligt seminarium. Vid bedömningen av uppsatsen tas hänsyn till såväl dess innehåll som till försvaret. Uppsatsen bedöms med något av betygen godkänd och underkänd.

Handledning

För varje doktorand ska utses minst två handledare, varav en huvudhandledare och en biträdande handledare. Minst en av handledarna ska vara anställd vid Göteborgs universitet, normalt vid den institution där doktoranden är placerad. Minst en av handledarna ska ha docentkompetens och minst en av handledarna ska ha genomgått handledarutbildning.

Doktoranden har rätt till handledning minst enligt den schablon som fastställts av fakultetsstyrelsen (se Regler för utbildning på forskarnivå vid Humanistiska fakulteten).

Doktorand som begär det har rätt att byta handledare.

Individuell studieplan

I samband med antagningen upprättar doktorand och handledare, i samråd med doktorandexaminator, en elektronisk individuell studieplan, som ska fastställas senast inom två månader från studiernas påbörjande.

Den individuella studieplanen ska följas upp minst en gång per år. Av uppföljningen ska tydligt framgå hur utbildningen framskrider.

I samband med att den individuella studieplanen upprättas har en doktorand rätt att begära att få tillgodoräkna delar av tidigare godkänd utbildning på avancerad nivå eller forskarnivå. Poäng som utgör del av den allmänna eller särskilda behörigheten kan inte samtidigt räknas som poäng på forskarnivå utan måste ersättas med annan kurs. I övrigt gäller följande alternativ.

- En doktorand som på avancerad nivå med godkänt resultat genomgått en kurs som ingår i de obligatoriska eller valfria kurserna på forskarnivå har rätt att begära att kursen ersätts med en annan kurs med samma omfång i den individuella studieplanen. Detta påverkar inte studietiden för doktorsexamen.
- En doktorand som genomfört delar av sin forskarutbildning efter antagning till studier på forskarnivå vid annat lärosäte eller i annat ämne har rätt att begära att dessa delar tillgodoräknas utan att ersättas med annat. Detta påverkar studietiden för doktorsexamen som reduceras i motsvarande omfattning.

Den individuella studieplanen ska innehålla en tidsplan med tillhörande finansieringsplan för hela utbildningsperioden fram till planerat datum för disputation.

Övergångsbestämmelser

Doktorander som antagits före 1 januari 2016 kan, efter samråd med handledare och doktorandexaminator, hos prefekten begära att få gå över till denna studieplan.